

Vereniging Oud Linschoten

Ledenblad

Nummer 8
februari 2018

Inhoud van dit nummer

Vooraf	3
Van de redactie	3
Zonneklaar bewijs	4
Race tegen de klok	5
Kleermaker Arie van Ringelesteijn	6
Open Monumentendag 2017	10
Feest zonder gebak	12
Gelijkend portret van de burgemeester	14
Na dertig jaar weer herenigd	16
Lezers schreven	19
Nieuws uit oude kranten	20

Colofon:

Vereniging Oud Linschoten
G. van der Valk Boumanstraat 25
3461 EK Linschoten
Internet: www.oud-linschoten.nl - Email: info@oud-linschoten.nl

Bestuur:

Voorzitter	Boukje Zaadstra
Penningmeester	Dick Daniëls
Secretaris	Pim van 't Woud
Lid Public Relations	Janneke Hilgeman
Algemeen bestuurslid	Jan van Eck
Algemeen bestuurslid	Jeannette Huizenga
Algemeen bestuurslid	Vacant

Redactie: Ineke Grootegoed
Dick van As
Vormgeving: Rob Grootveld

Clublokaal:

De Brede Vaart, 1e verdieping
Laan van Rappijnen 40
3461 GH Linschoten
Elke woensdag geopend van 10:00 tot 12:00

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder No. 57959145
Bankrekening NL21 RABO 0101 4996 04
t.n.v. Penningmeester Vereniging Oud-Linschoten
ANBI registratienummer 8528.10.428

Tenzij anders vermeld, alle foto's Archief VOL
Redactioneel afgesloten op 18 feb 2018

Vooraf

Zo'n 5 jaar geleden, in 2013, besloot een aantal Linschotenaren een vereniging op te richten voor het behoud van Linschotens erfgoed: de Vereniging Oud-Linschoten. Zij hadden een vooruitziende blik want nu in 2018 is "De VOL" inmiddels een begrip in Linschoten en omstreken en vieren wij ons eerste lustrum.

De maandelijkse lezingen op zaterdagochtend en de wekelijkse inloopochtend op woensdag worden zeer goed bezocht. (Oud)Linschotenaren en "import dorpsgenoten" weten de weg te vinden naar ons lokaal in de Brede Vaart.

We zijn erg blij met deze belangstelling voor de geschiedenis van ons mooie dorp Linschoten.

Bij een vereniging hoort dit verenigingsblad, vol met informatie waar we ons als "VOL" mee bezig houden. Natuurlijk houden we ook een jaarlijkse Algemene Ledenvergadering en wel op zaterdag 10 maart 2018. U bent daarvoor van harte uitgenodigd. In de bijlage vindt u het jaarverslag 2017 en de benodigde stukken voor de ledenvergadering van dit jaar.

Volgens de statuten moeten twee bestuursleden aftreden: mevrouw Janneke Severs-Hilgeman en de heer Pim van 't Woud. Zij hebben zich herkiesbaar gesteld voor een termijn van 5 jaar. Om echter het bestuur weer compleet te maken zoeken wij nog een algemeen bestuurslid.

Aansluitend aan de Algemene Leden Vergadering wordt, exclusief voor onze leden, de film vertoond die is gemaakt is n.a.v. het VOL thema "Boeren, Burgers en Buitenlui" op Monumentendag 2017.

Een doorslaand succes: meer dan 100 vrijwilligers lieten ons dorp in kleding en gewoonte teruggaan naar het begin van de vorige eeuw. Komt dat zien!

We hopen u als leden op onze ledenvergadering te mogen begroeten.

Namen het VOL bestuur,

Boukje Zaadstra, voorzitter

Van de redactie

Nieuw dit jaar is dat de jaarverslagen van de penningmeester en de secretaris niet meer vast onderdeel zijn van dit blad, maar los zijn ingevouwen. U kunt ze dan gemakkelijk meenemen naar de vergadering waar de verslagen worden toegelicht en besproken.

Ook in 2017 wisten plaatsgenoten ons te vinden met spullen die het bewaren waard zijn. Zo ontvingen we briefkaarten, lepeltjes, een kop en schotel met het gemeentewapen, oude kranten, foto's, enkele boeken waar Linschoten in voorkomt, enz. Het grootste object wordt in dit blad wat verder uitgelicht nl. de toonbank uit de kruidenierswinkel van dhr. en mevr. Soede.

In een eerder nummer las u een verhaal over een verdwenen beroep. We gaan van "de verdwenen middenstanders" een serie maken. Mocht u informatie hebben over een verdwenen winkel of bedrijf, dan houd ik me zeer aanbevolen. Het in het vorige nummer gestarte "Nieuws uit oude kranten" zult u voortaan ook in elk blad tegenkomen. Daarnaast is er ruimte voor actualiteiten en voor stukjes historie die op ons pad komen.

Veel leesplezier!

Dick van As

Schaatsenverzamelaar Krijn van der Ham. Op de foto links achter hem de glis.

Zonneklaar bewijs

Tekst en foto: Janneke Hilgeman

Sneeuw en hagelbuien tijdens de laatste thema-inloopochtend van 2017 weerhielden geïnteresseerden in de schaatsport niet om naar Vereniging Oud-Linschoten (V.O.L.) te komen voor de tentoonstelling met presentatie 'Schaatsen door de eeuwen heen' van Krijn van der Ham. Er was ook belangstelling van buiten het dorp. Honderden schaatsattributen waren door de Meerkerker ter bezichtiging uitgesteld. De glis, voorloper van de schaats, was daar een van. Prachtig oud beeldmateriaal werd getoond en oude anekdotes smakelijk verteld. Opvallende interesse had Van der Ham ook in onze plaatselijke verhalen.

De al in de 18de eeuw befaamde Linschooterschaats kreeg natuurlijk

ook aandacht. Krulschaatsen die sinds september in de vitrinekast bij de Vereniging Oud-Linschoten worden geëxposeerd, werden door de verzamelaar nauwkeurig bekeken. Achter glas wordt bij de historische vereniging ook het type Linschooter uitgesteld, maar helaas is daar geen schaats bij waarin de initialen A.B (Arie Barneveld) werden aangebracht. Hoewel de Linschooterschaats door de eeuwen heen in Linschoten al vanaf 1755 door diverse smeden in het dorp werd gemaakt, zijn deze letters het bewijs dat een schaats onomstotelijk aan het einde van de 19de, begin 20ste eeuw in Linschoten werd gemaakt.

Sfeerverhogend werd tijdens de pauze en na afloop van deze inloopochtend door de V.O.L. warme Glühwein en chocolademelk geschonken.

Race tegen de klok

Tekst en foto: J Hilgeman Jdr.

Open Monumentendag 2017. Er wordt nog dikwijls over gesproken. Foto's bewonderd. Het was leuk en leerzaam. Hoewel de rollen van de meeste figuranten door regen- en onweersbuien in het water vielen, werd op een ongedwongen manier het leven van toen in de Dorpstraat naar waarheid getoond. Een historische dag in het oude 'klompendorp' is absoluut voor herhaling vatbaar. Een dag als deze 9de september was niet mogelijk geweest als er achter de schermen niet keihard was gewerkt. Met name de inzet van dorpsgenoten die de kleding van vroeger hebben nagemaakt.

Gestopt met aankleden

Oude kleding werd beschikbaar gesteld, maar dat was lang niet voldoende om het steeds groeiende aantal figuranten in streekdracht te kunnen steken. De Vereniging Oud-Linschoten had gerekend op omstreeks 40 figuranten die een rol uit die tijd wilden spelen. Maar wonderlijk: Linschoten bleek laaiend enthousiast! Toen het aantal van 125 werd bereikt, was de commissie genoodzaakt te stoppen met helpen van 'aankleden'.

De vervaardiging van de mutsjes

Honderden kledingstukken

Stapels met kleponderbroeken, onderrokken, buidels, schorten en mutsen werden genaaid. Maar om dat te realiseren werd een oproep gedaan voor oude witte katoen. Stapels oude maar ook ongebruikte lakens werden afgegeven. Er moest ook worden gebreid (zwarte kniekousen en omslagdoeken) en gehaakt (wit katoenen mutsen).

Donkere stoffen voor jurken, rokken, kielen, en werkbroeken werden aangeschaft. Zelfs de mutsjes van katoenen tule werden, op een tropische zomeravond met hulp van een Amerikaanse coupeuse genaaid. Daarna gesteven en met gebruik van een geleend Montfoorts knijpparaat ook nog geknepen (geplooid). Voor dat de coupeuses het wisten waren het voorjaar en de zomer voorbij.

Dat doe je voor je dorp

Zonder de inzet van deze dorpsgenoten had Monumentendag in Linschoten er heel anders uitgezien. Onder het mom "Dat doe je voor je dorp" zijn ze er aan begonnen. "Weliswaar met veel plezier. Door het groeiende aantal deelnemers werd het uiteindelijk een race tegen de klok. Het is maar goed dat we niet precies wisten waaraan we begonnen. Maar we hebben absoluut geen spijt van onze bijdrage voor dit evenement". Niets vermoedende figuranten zagen ze in de Dorpstraat pronken met door hen gemaakte kledingstukken. In de fotostudio werden bezoekers, zoals in Volendam, vereeuwigd in door hen gemaakte Linschoter klederdracht.

Drie van hen maakte monumen- tendag ook mee als figurant. Maar gekleed zoals vroeger of niet: "Het was echt een feestje. We hebben er mooie herinneringen aan. Er hing een heel gezellige sfeer in het dorp en we hadden dit niet willen missen. Als het even kan hopen we er een volgende keer weer bij te zijn".

Elly Ooms, Wil Hogendoorn, Tiny Lempers, Nel Hilgeman, Jeanne Bijleveld en Corry Kooper

De streekdracht is gewassen en gestreken en zoveel als mogelijk opgeslagen in plastic boxen. Al bijna een jaar wordt gezocht naar opslagruimte dichtbij het V.O.L.-lokaal. Tot behoud van de streekdracht is door V.O.L. een klederdrachtcommissie samengesteld. Voor hen die in de naaste omgeving geen goede bestemming kunnen vinden voor oude streekkleding/-materiaal: Tel. 06 20248426 / info@oud-linschoten.nl

Kleermaker Arie van Ringlelesteijn

Tekst en foto's: Dick van As

De serie verdwenen beroepen werd begonnen in verenigingsblad nr. 6 van febr. 2017 met de kolenboer. Over de tweede kolenboer uit de vorige eeuw in Linschoten, Van den Brink, is geen informatie beschikbaar. Daarom stappen we over op een ander verdwenen beroep: de kleermaker.

In 1966 stopt de laatste kleermaker in ons dorp zijn activiteiten.

Kleermakers in Linschoten

In de Dorpstraat oefenen in de loop der eeuwen meerdere kleermakers hun beroep uit. In de grote steden in Nederland zijn ze aangesloten bij een kleermakersgilde, maar in Linschoten heeft men op individuele basis gewerkt.

In Sprokkelingen deel 1 staat een lijst van alle bewoners op 1 januari 1840, gebaseerd op het oudst bewaarde bevolkingsregister van Linschoten nl. dat van 1840. In vele gevallen staat in de lijst het beroep van de mensen vermeld. Het dorp telt dan 4 kleermakers.

Bij twee ervan wordt hun beroep in de lijst genoemd: Jan van Vliet, 23 jaar, tot 1881, wonend op Dorpstraat 31 en Cornelis de Weij, 38 jaar, wonend op Dorpstraat 35.

Op nr. 12 werkt ook een kleermaker: Wernhard Johannes Zilver (1850-1884). En op Dorpstraat 38 maakt in de negentiende eeuw tenslotte Leendert Venhof kleding.

De Kleermaaker.

ôMens besteed, , Uw beste kled.

Het Kled is noodig in der Tijd ,
Maar beide, Kled en Vles verslijt :
En daarom Zijnder groote reeden ,
Om uit te sien met, ons Gemoed,
Naa Heemels Stof en heilig goed ,
Dat ons voor ewig mocht bekleeden.

Gravure van Jan Luyken 1694 uit de bundel: Het Menselyk Bedryf

In de twintigste eeuw kennen we de volgende kleermakers:

Op Dorpstraat 30 oefent van 1924 tot 1927 Antonius van der Maal zijn beroep uit. Na zijn overlijden wordt hij opgevolgd door zijn knecht Roel Voorhof die van 1927 tot 1951 het kleermakersberoep combineert met het kappersvak. Dezelfde combinatie

is er van 1920 tot 1959 bij G.J. de Keijzer die de schaar op twee manieren hanteert op Dorpstraat 49. (Van kleermaker De Keijzer bezit de VOL een kledinghanger met zijn naam erop.)

Van Ringlelesteijn, meester kleermaker

De familie Van Ringlelesteijn heeft het beroep van kleermaker het langst volgehouden.

Teunis van Ringlelesteijn begint zijn beroep in 1888 op Dorpstraat 75. In 1896 verhuist hij naar Dorpstraat 29 alwaar zoon Arie in 1922 het beroep voortzet. In 1966 is het afgelopen met de kleermakerij in Linschoten vanwege het overlijden van Arie op 74-jarige leeftijd.

Ellestok; de oudst traceerbare ijktekens zijn uit 1879

Op een ochtend in januari word ik gastvrij ontvangen door Bonne van Ringlelesteijn en zijn vrouw Annie. Bonne is de jongste van de drie kinderen van Arie en de enig overgeblevene, want zijn broer Teunis en zijn zus Cathrien zijn helaas al overleden. Bonne is geboren in de ouderlijke kleermakerswoning in 1935 op Dorpstraat 29. Opa Teunis was toen al overleden; hij stierf in 1923 op de Schapenlaan aan een hartaanval. Opa en oma woonden op dat moment in de Raadhuisstraat op nr. 10. Zij hebben zeven kinderen gekregen, waarvan Arie dus de kleermakerij heeft overgenomen. Opa Teunis was afkomstig uit Meerkerk. Oorspronke-

lijk komt de familie uit Duitsland en is Van Ringlesteijn dus een Duitse naam. De weduwe van Teunis woont nog jaren in de Raadhuisstraat op nr. 10. Bonne loopt als kind vaak even naar opoe, waar hij af en toe ook mag blijven slapen.

Bonne heeft het geëmailleerde bordje dat bij opa Teunis op de voordeur zat bewaard: 'T. van Ringlesteijn, meester kleermaker'.

De kleermakerij

De kleermakerij van vader Arie was boven. De grote tafel stond achter het bovenraam dat u op de foto ziet, zodat er veelal bij daglicht gewerkt kon worden. Geregeld zat Arie in "kleermakerszit" op de tafel voor het fijnere werk. Voor het werk dat op de naaimachine gedaan kon worden, stond er een trapnaaimachine van het merk Pfaff, waarschijnlijk een wat forser type dan dat wat in menig huishouden stond. Het geluid van de naaimachine was door het hele huis te horen. De ongetrouwde zus van Arie, tante Ger, hielp vaak mee o.a. bij het maken van knoopsgaten.

De kleermaker maakte alleen bovenkleding voor heren. Gemiddeld werd er één pak per week gemaakt. De klanten zijn de mannen uit het dorp en de boeren uit de buurt. Wie een nieuw pak wilde, moest eerst komen meten. Er waren wel 10 meetpunten. De stof kon worden uitgekozen uit de voorraad stalen. Daarna werd de stof besteld bij een vertegenwoordiger. De voeringstof had Van Ringlesteijn op voorraad. Aan de hand van de meetgegevens werd met vetkrijt het ontwerp op de stof getekend. Voor de meest gangbare maten waren ook papieren mallen beschikbaar. Er waren verschillende scharen voor han-

den om het patroon uit te knippen. De grote kleermakersschaar is bewaard gebleven en in bezit van Bonne, evenals een tweetal ellestokken, 76 cm. lang.

Één van deze twee stokken lijkt erg oud te zijn en heeft een hele reeks ijkmerken. Voor het nauwkeurige meetwerk werd een linnen centimeter gebruikt. Af en toe kwam scharensliep Van Gulik uit Woerden langs met zijn kar om op straat voor de zaak de scharen weer scherp te maken.

Als het pak klaar was, moest de stof geperst en gestreken worden. Dat gebeurde met een heel zwaar strijkijzer dat ooit gemaakt was door een smid in Hekendorp. Het werd op temperatuur gebracht met kooltjes of houtskool. Van het hete strijkijzer stonden flink wat afdrukken op de tafel.

Dit persijzer weegt 15,5 pond en is in februari 1887 gemaakt door Joh. Kramer, smid te Hekendorp

Het strijkijzer is ook bewaard gebleven en nu in bezit van zoon Bonne-René.

Bij grote drukte werden de broeken uitbesteed aan Den Boggende in Woerden. Bonne, die in Woerden op de middelbare school zat, bracht de stof en de patronen en haalde de kant en klare broeken weer op. De jasjes deed Van Ringlesteijn altijd zelf. Tot aan zijn overlijden heeft de kleermaker gewerkt. Ondanks de concurrentie van de kledingwinkels in de omringende plaatsen was er steeds voldoende werk. Ook Linschoten heeft een manufacturenwinkel gekend nl. van 1920 tot 1957 de zaak van Hidde de Vries in het pand waar nu restaurant Bij Mette zit.

Foto uit 1903. In het tweede pand links oefende Van Ringlesteijn zijn beroep uit. Boven, voor het raam aan de voorkant, zodat er bij daglicht gewerkt kon worden

Na het overlijden van Arie blijft moeder Van Ringlesteijn in het pand wonen. Als moeder in 1983 overlijdt, wordt het huis gekocht door de buurman, slager Gerard Ultee.

Van de panden nr. 27 en 29 is het bouwjaar onbekend. Ze zijn waarschijnlijk tegelijkertijd gebouwd in de achttiende eeuw. Van pand nr. 27, op de hoek met de Vaartkade, is ooit het dak vervangen door een mansardekap, wat aan de bewoners meer ruimte biedt. Achter beide huizen was een gezamenlijk pakhuis aangebouwd dat later werd opgedeeld door middel van een tussenmuur. De houten beneden-vloeren in nr. 29 werden in de loop van de tijd vervangen door een betonnen vloer.

Lees verder op pag 12 . . . . .

Open Monumentendag 2017

Boeren, burgers en buitenlui

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

11

12

13

Foto's:
 1: H.Stoof 2,5: J.Buser 3: L.Aardema
 4,6,7,8,9,10,11,12: P.vd Dungen 13: J.Hilgeman

In Bonnes jonge jaren waren de gangwanden bekleed met oude plaavuizen. En zoals het hoort bij een oud huis was alles scheef.

Bonne hoefde als kind niet mee te helpen bij het maken van kleding. Al vroeg wilde hij timmerman worden, een interesse die werd versterkt doordat hij vaak bij een oom te vinden was die in De Meije wagenmaker was. Bovendien begreep iedereen in de jaren 60 wel dat er, dank zij de grootschalige confectie-industrie, geen toekomst meer was voor een dorpskleermaker.

Bonne is altijd in zijn geboortedorp blijven wonen en woont al heel lang met zijn vrouw Annie in goede gezondheid op de Liefhovendijk. Hij was in ons dorp ruim 34 jaar brandweercommandant, was 29 jaar kerkvoogd en voert nu al weer 19 jaar het beheer over de Hervormde Begraafplaats. En mocht u een rondleiding door het dorp wensen: Bonne kan u er boeiend over vertellen.

Bronnen:

- Sprokkelingen uit de geschiedenis van Linschoten en Snelrewaard, 1978. Een uitgave van het toenmalige gemeentebestuur
- Website Linschoten.nu van Hans Knijff
- Geschiedenis en architectuur Montfoort van Fred Gaasbeek en Charles Noordam
- Het geheugen van Bonne van Ringlesteijn

Hans Severs
www.hanssevers.nl

BELOGROEP
Van Rietlaan 3
3461 HW Linschoten
Tel: +31(0)348 - 425 210
Fax: +31(0)348 - 424 268
Email: info@belogroep.nl
Web: www.belogroep.nl

Feest zonder gebak

Tekst en foto's: J Hilgeman Jdr.

Vereniging Oud-Linschoten (V.O.L.) viert dit jaar alweer haar eerste lustrum. Dat wordt niet gevierd met gebak maar, zoals gebruikelijk bij deze historische vereniging, door iets te doen voor en met het dorp.

In het VOL-Verenigingsblad nummer 6 / februari 2017 werd geschreven over de geschiedenis van de oude luidklokken in de Linschotense St. Janskerk. De grote Barbara uit 1477 en het omstreeks 1400 gegoten Angelusklokje behoren tot de oudste luidklokken van Nederland.

Luidklok Barbara geeft elke doorde-weekse dag om 12.00 uur aan dat het etenstijd is. Maar het angelusklokje hangt al decennia lang zwaar gehavend onopvallend en geluidloos in een hoekje van de kerktoren.

Het angelusklokje op de klokkenzolder van de St.Janstoren.

Door Vereniging Oud-Linschoten werd het idee uitgewerkt om ter gelegenheid van haar eerste lustrum gelden in te zamelen voor een restauratieproject van het klokje - omstreeks Ø55 cm-. Het doel is dat het klokje in de toekomst weer geluid kan worden tijdens bijzondere gelegenheden.

Voortouw

"Dat op de klokkenzolder van de grote kerk niet één klok hangt maar twee was voor de meeste Linschotenaren onbekend. En dat ze beide tot de oudste klokken van Nederland behoren al helemaal niet. De kleinste, het gotische angelusklokje, ziet er behoorlijk gehavend uit. De klank is niet helder maar gesmoord. Ik heb geen verstand van klokken maar ik weet wel dat deze kleine luidklok het niet echt goed maakt" vertelt Jan van Eck (V.O.L.-bestuurslid en initiatiefnemer tot herstel van het klokje). "Er moet actie ondernomen worden voordat het te laat is. Koninklijke Eijsbouts werd om raad gevraagd en in de zomer van 2017 werd door de V.O.L. een restauratieplan aan de gemeente Montfoort, eigenaar van de toren, voorgelegd. Onze vereniging is lang niet draagkrachtig genoeg om de rekening voor de werkzaamheden te kunnen betalen, maar we hebben wel het voortouw genomen voor een restauratieactie".

Om het klokje weer bruikbaar te maken wordt het gedemonteerd en naar de klokkenfabriek in Asten getransporteerd. Daar worden de volgende werkzaamheden verricht:

Demonteren van de luidklok met luidas, luidwiel, luidklepel en glijlagers waarna materialen uit de toren gehaald en afgevoerd worden naar

'Royal Eijsbouts' te Asten.

Reviseren van de houten luidas en luidwiel: stralen en slechte delen vervangen. Reviseren van de luidklepel; stralen en klepel rond slijpen.

Al het staalwerk thermisch verzinken en zwart aflakken.

Contragewicht aanbrengen in het luidwiel.

Glijlagers reviseren. Monteren van bovenstaande onderdelen en het Angelusklokje testen.

Fondsenwerving

In september 2017 meldde de V.O.L. zich aan als deelnemende club bij de Rabobank Clubkas Campagne en konden Rabo-leden hun stem uitbrengen, hetgeen met 158 stemmen maar liefst € 690,46 opleverde: het 'startkapitaal'. Er werden ook andere, daarvoor bestemde fondsen aangeschreven. Eind december was de kick-off van de inzamelingsactie waardoor ook de (oud-) dorpinwoners bij de reddingsactie werden betrokken. Spontane reacties volgden. Zelfs vanuit de Verenigde Staten ontvingen we een gift, maar ook van de plaatselijke Ned. Hervormde Gemeente.

Ook de gemeente Montfoort heeft al toegezegd boven in de toren de omgeving van het klokje te zullen restaureren en bij te dragen aan resterende kosten.

WTW
Tuinaanleg
& Onderhoud

Jeannette Huizenga met de door haar gemaakte replica van de St. Janstoren

Replica

Door keramiste (en V.O.L.-bestuurlid) Jeannette Huizenga werd de scheve St. Janstoren in miniatuur nagebouwd. De keramische negen kilo zware en 67 cm hoge toren is vocht- en vorstbestendig. Volgens de Linschotense zelfs geschikt voor een plaatsje in de tuin. Met elke 25 euro maakt iedereen kans op deze gelijkende replica. Rekeningnummer: NL21RABO0101499604 t.n.v. angelusklokje, naam en adres.

Van Zandwijk
Makelaardij

Excursie

Dat het klokje wordt gerestaureerd is inmiddels zo goed als zeker, maar de datum van vertrek naar Eijsbouts in Asten is nog onbekend. Naar het zich laat aanzien organiseert de Linschotense historische vereniging in juni van dit jaar een angelus-excursie naar 's werelds grootste klokkengieterij en klokkenfabriek: de Koninklijke Eijsbouts.

Gelijkend portret van de burgemeester

Tekst en foto's: J. Hilgeman Jdr.

Burgemeester Gerrit van der Valk Bouman was 37 jaar burgemeester van de gemeenten Linschoten en Snelrewaard. Deze burgemeester maakte in zijn ambtsperiode twee oorlogen mee. Voor het afscheid van de oud-burgemeester werd in 1946 namens de 'gemeentenaren van Linschoten' zoals werd geschreven, een portret van Van der Valk Bouman overhandigd. Het portret werd op 2 mei 1946 om vier uur 's middags in de Raadsaal van het Linschotense gemeentehuis aangeboden door gemeentearts B. van As die voorzitter van het afscheidscomit  was. Het comit  bestond uit de heren Van As, Barneveld en Mw. De Goederen-Ride .

Voorafgaande aan de schildersessie zijn eerst wat overleggen geweest, thuis bij de comit leden. Maar ook met kunstschilder W. van Leusden die het portret zou maken. Voor de realisatie is de burgemeester enkele

Verweij
De Echte Bakker
Dorpstraat 25, 3461 CN Linschoten
tel. 0348 41 33 58

keren naar het atelier in Maarssen afgereisd. Gelukkig lag de A12 er al. Omdat de burgemeester niet in het bezit was van een rijbewijs, werd hij gereden door de taxi die bestuurd werd door Maarten van Eijk Jzn. Mw. De Goederen is diverse keren mee gegaan naar het atelier van de

Dubbel zelfportret W. van Leusden, 1937

kunstschilder.

Nadat de burgemeester op die donderdagmiddag 1946 in de raadsaal zijn welgemeende dank had uitgesproken, werd door hem zijn op doek geschilderde portret overgedragen aan de Gemeente. Locoburgemeester Jacob Barneveld sprak een woord van dank uit en kende het portret een plaats toe in de Raadsaal. Aan de oud-burgemeester werden enige grote reproducties van het schilderstuk overhandigd voor hem en zijn kinderen. Voor de inwoners zouden later kleinere reproducties verkrijgbaar zijn. Na afloop van de bijeenkomst in de raadzaal was er voor het publiek nog gelegenheid om het aangeboden portret te bezichtigen.

De kunstschilder

Het sprekend gelijkend portret werd vervaardigd door Willem van Leusden. (Utrecht *1886 †Maarssen 1974) Hij was een kunstschilder die in Utrecht en vanaf zijn 23ste in Maarssen woonde. Na zijn opleiding aan de Rijksacademie in Amsterdam,

waar hij ondermeer les kreeg van de graficus Pieter Dupont, heeft hij divers werk gemaakt in de stijl van het constructivisme, het surrealisme en het realisme. Bovendien heeft hij als graficus een studie gedaan naar de etstechniek van Hercules Seeghers. Als docent heeft hij een belangrijke rol gespeeld in de Nederlandse kunstgeschiedenis. Willem van Leusden ontwierp ook een aantal schoolplaten, rond 1920 uitgegeven door Nijgh & Van Ditmar, die als voorbeeld zouden kunnen dienen bij de tekenles op school. Alhoewel Van Leusden nooit officieel lid is geweest van De Stijl - een groep kunstenaars die streefden naar een radicale hervorming van de kunst- was hij er, onder meer via zijn Utrechtse vriend Rietveld, wel nauw bij betrokken. Getuige de afbeeldingen van werken die in het tijdschrift De Stijl zijn opgenomen rond 1930, veranderde de stilistische voorkeur van Willem van Leusden binnen zijn Utrechtse tekenclubje, mede geïnspireerd door de jonge Jopie Moesman, en schilderde hij meer en meer surrealistisch. Het surrealisme is dan ook de kunststroming waar tegenwoordig het werk van Willem van Leusden vooral mee wordt geassocieerd. Maar deze associatie maken vooral de kunsthistorici. Voor de bevolking van Maarssen is Willem van Leusden nog steeds in de eerste plaats een lokale schilder, waar veel oudere dorpsbewoners les van hebben gehad. (Bron: Wikipedia)

HANDEL- TRANSPORTBEDRIJF

J.A. Severs & Zn

grond-, zand- en verhardingsmaterialen

Laan van Overvliet 11
3461 HE Linschoten
Tel.: 0348 - 41 50 97
Fax: 0348 - 43 20 93

Ruud: 06 22386962
Hans: 06.55132191
E-mail: severs@hetnet.nl
www.severslinschoten.nl

Burgemeester G. van der Valk Bouman

1989 - 2015

Het portret van de burgemeester werd in 1989 na de gemeentelijke herindeling, mee verhuisd naar het Montfoortse stadskantoor. Daar verdween het cadeau van de dorpsbevolking in het magazijn van de Montfoortse Oudheidkamer, onder de gewelven van het voormalige kasteel Montfoort. De sierlijke houten lijst was inmiddels verdwenen. In 2015 kwam het portret van 40 x 50 cm weer terug naar het dorp Linschoten. Met wat andere spullen werd het schilderij overhandigd aan Vereniging Oud-Linschoten met de afspraak zorg voor het materiaal te dragen. Het doek was inmiddels omlijst door een strakke metalen lijst. Aan de voorkant was een papieren sticker op de verf geplakt waarop met sierletters was geschreven '1908 G. van der Valk Bouman 1945'.

Na dertig jaar weer herenigd

Tekst en foto's: Janneke Hilgeman

Vereniging Oud-Linschoten (V.O.L) staat niet geregistreerd als streekmuseum en toch staat er sinds een half jaar een toonbank in het V.O.L-lokaal.

Werkhoogte

Gezien de huidige Arbo-normen zou deze werkplek van 83,5 cm hoogte nu te laag zijn, maar toen Jan Soede met zijn vrouw Johanna in 1905, kort na de huwelijksvoltrekking in Wassenaar in de Linschotense Dorpstraat neerstreken, is dit meubel voor hen op maat gemaakt. De verdere afmetingen van de toonbank: 2,10 x 0,60 m. zijn best aanzienlijk, want zowel de winkelkoffiemolen als de weegschaal waren erop uitgesteld. De 'kassa' bevond zich in de bovenste lade.

Foto Jaap van der Vooren. De toonbank in 1977 van kruidenier Jan Soede jr. de klant is mw. G.J. Knook-ter Weele.

Tot omstreeks 1988 deed de toonbank zes dagen per week dienst in de kruidenierswinkel aan Dorpstraat 31-33. Daarna verhuisde het meubel mee naar de Vaartkade Zuidzijde waar het inmiddels gepensioneerde echtpaar Soede jr. in een hoekwoning neerstreek. De bestemming was het schuurtje, waar de toonbank als werkbank en opbergplaats functioneerde.

Ontelbaar veel boodschappen zijn over deze toonbank gegaan.

Een houten speervormig zakkenrek, die tot de jaren vijftig boven de toonbank hing, is eind jaren 80 overgedragen aan de volgende bewoners de familie Kalfsterman. Kennelijk werd na verloop van tijd geen heil gezien meer in het oude voorwerp. Arie de Jong Azn. vond het voor hem uit zijn jeugd bekende rek, op de stoep wachtend op de vuilniswagen en nam het mee naar zijn schuurtje. Na verloop van tijd werd het houten rek doorgegeven aan verzamelaar van oude gebruiksvoorwerpen Anneke de Vogel. Op haar beurt vond zij in 2014 dat het voorwerp meer bij Vereniging Oud-Linschoten hoorde dan bij haar in de schuur. In het voorjaar van 2017 moest het schuurtje van Mw. Soede aan de 'kaai' leeg opgeleverd worden.

De oude toonbank mei 2017

Blij verrast was de Vereniging Oud-Linschoten toen het historische meubelstuk uit de kruidenierswinkel aan de vereniging werd overgedragen.

Jeugdsentiment

Voor een grondige opknappbeurt werd de beschadigde toonbank afgeleverd in de werkplaats van timmerman en meubelmaker Bonne van Ringelesteijn. In zijn jonge jaren woonde hij naast de kruidenier Soede in de Dorpstraat. "We waren er klant. Klanten werden bediend door mevrouw maar meestal door de oude Jan Soede. Boven de toonbank hing een sierstok met een scherpe punt en een gekartelde staart. Ik weet wel dat de stok er hing maar weet niet waarvoor die diende".

Het was voor Van Ringelesteijn (geb. 1935) een stukje jeugdsentiment om aan de toonbank te werken. De laden werden weer compleet gemaakt en er werden ontbrekende handvaten op de kop getikt. Voor de afwerking werd het meubel ook van een verfje voorzien. Met de kwast in zijn hand ontdekte Van Ringelesteijn dat de toonbank gesigineerd bleek te zijn. Met kleine letters, in een onopvallend hoekje stond daar A.P.Huijzer,1976.

	FYSIOTHERAPEUT A.A.W. VAN DAM - VERMEULEN Den Engh 23, 3461 GM Linschoten www.fysio-irmavandam.nl - info@fysio-irmavandam.nl
---	--

De door Huijzer achtergelaten ondertekening

Huis- en kunstschilder

A.P. Huijzer was van 1920 tot 1937 huisschilder in Linschoten. Naast het beschilderen van huizen en wagens werden door hem ook schilderijen gemaakt. Sporadisch op doek, omdat daar met een groot gezin tijdens de crisisjaren van de jaren 20 en 30 geen geld voor was. Er werd geschilderd op afvalstukken hardboard (aan beide zijden) of op gewoon papier. Menige straat of menig huis in het dorp werd door Huijzer vereeuwigd. En gezien de handgeschilderde signatuur werd in de jaren zeventig van de 20ste eeuw, tijdens een tijdelijk verblijf in Linschoten, ook de toonbank van Soede door hem met de kwast bewerkt.

B. van Ringelesteijn en de voor hem zo bekende toonbank

Herenigd

Van Ringelesteijn lakte om de handtekening heen. Sinds augustus 2017 staat er met enige trots een toonbank in het V.O.L.-lokaal. Na diverse omzwervingen werd het gerenoveerde meubel met het onbeschadigde kruideniersrek herenigd. Aan de haken van het rek hangen nu ook VOL-folders en -flyers. Op deze manier kan die oude toonbank uit de kruidenierswinkel van Soede nog wel eeuwen mee.

De gerenoveerde toonbank op haar nieuwe plek in het V.O.L. lokaal

Lezers schreven

Mei 2016. Klazina Langerak en Joop van Beek op de weg (Liefhovendijk) die ze in hun lagere schooltijd dagelijks liepen. Hoe vreemd kan het gaan: ze leerden elkaar in de jaren vijftig, in Canada kennen

Op een woensdagochtend spontaan op het bankje met Elly en 'Bas' (midden) de schoolkinderen van toen

Post uit Canada

"Beste mensen. We kijken elke keer reikhalzend uit naar het verenigingsblad van Oud-Linschoten. Op bezoek in Linschoten in 2016 zijn we in het V.O.L.-lokaal geweest en hebben ons aangemeld als lid. We wonen alweer omstreeks 65 jaar in Canada maar Linschoten trekt nog altijd.

We waren zo blij dat we bij dat bezoek midden op dorp schoolkinderen van toen hebben ontmoet ('Bas'/ Bert Hilgeman, GeertJan Verweij en Elly de Heer). We hebben tijdens dit bezoek zelfs een rondleiding gehad in het Linschoter bos, waar Chistines vader tot 1952 boswachter was. (red. De familie Langerak woonde in het jachthuis en de familie Van Beek in de Lange Linschoten). Door het ledenblad blijven we toch nog een beetje op de hoogte van ons geboortedorp. We worden van deze post uit Holland heel blij. En wij niet alleen. Ook onze kinderen, hoewel we moeten vertalen, en niet te vergeten broers en zusters. Als ze bij ons op visite komen verslinden ze het boekje bijna. Je begrijpt dat we alle exemplaren goed bewaren. Helaas is mijn zusje Adrie onlangs overleden. Is mis haar erg. We zijn heel benieuwd naar monumentendag. We hopen dat het een mooie dag was in het oude Linschoten".

Hartelijke groeten,
Joop/Joe en Klazina/Christine Van Beek Langerak

Linschoten terug in de tijd

Wat een prachtige dag!

Zoveel dorpsgenoten die meededen en voor één dag Linschoten anno 1930 presenteerden.

Gezellig ook om in deze entourage oude verhalen en herinneringen op te halen.

We hebben veel positieve reacties gekregen op onze "verkleedpartij".

Voor VOL een dikke pluim voor de organisatie van deze mooie dag!

Voor herhaling vatbaar!

Dick en Hanny Kruihof

Nieuws uit oude kranten

Deze keer uit het Woerdensch Weekblad

1926 SNELREWAARD - De heer Boere klaagt over de vele krengen die in de Linschoten drijven en bepleit de aanstelling van een tweeden krengen-visscher.

1928 Komen aanlopen bij J. van der Ven een licht gele herdershond. Inlichtingen te bekomen bij het secretarie alhier.

1930 LINSCHOTEN: De Electriche draad. Zondagmorgen reed de melkventer P. v. W. met hit en wagen over de Liefhovendijk, toen het dier plotseling in aanraking kwam met een over de weg hangende draad van de Electriche Stroomgeleiding en door den schok, die het daarbij kreeg, op hol sloeg. De wagen werd tegen een paar boomen aan geslingerd, waarbij een volle melkbus er af tuimelde en in een sloot terecht kwam. De voerman was inmiddels van den wagen afgesprongen en kwam er zodoende heelhuids af. Het hollende dier rende het dorp in en werd eerst op het schoolplein (Red. heden Kerkplein) tot staan gebracht. Onmiddellijk werden maatregelen getroffen om verder onheil van den stroomdraad te voorkomen. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor; de schade is echter vrij aanzienlijk. Natuurlijk verwekte een en ander op dien morgen veel consternatie in het dorp.

Voorjaar 1932

LINSCHOTEN - Waterwerken - Langs de rivier de Lange Linschoten wordt aan de noordzijde een betonnen beschoeiing aangebracht. Dit is ons inziens een afdoende maatregel daar de walkanten door de doorgaande scheepvaart geregeld afkavelen, terwijl dit nu ondervangen wordt.

LINSCHOTEN - Eieren - De eierprijzen variëren thans in deze gemeente van f 2,00 tot f 2,25 per 100 stuks. De handel is flauw en de aanvoer stijgende.

LINSCHOTEN - Geslaagd - Ten overstaan van de Rijkslandbouwconsulent en de commissie van toezicht zijn uit deze gemeente naar de 2de klassen overgegaan de leerlingen: P. van den Heuvel, W. van Mourik, A. van Schieveen, H. Verweij en S. Voordouw.

1938 LINSCHOTEN - Donderdagmiddag geraakte het ongeveer 4-jarig zootje van den heer A.P. H. alhier, in een onbewaakt ogenblik te water. Gelukkig wist men hem spoedig op het droge te brengen, maar toch was het nodig geneeskundige hulp in te roepen. Dokter Van As alhier verleende de eerste hulp en mocht er in slagen de levensgeesten weder op te wekken.

KIPPENDIEVEN GESNAPT - Na een minutieus ingesteld onderzoek is het den Rijksveldwachter Oskam te Linschoten, gelukt de hand te leggen op een 5-tal kippendieven, die reeds maanden achtereenvolgende de streek onveilig maakten. In een tijdsbestek van slechts eenige maanden zijn bij diverse veehouders onder de gemeenten IJsselstein, Linschoten, Willeskop en Montfoort, honderden kippen ontvreemd. De aangehouden, waarvan drie te Utrecht en twee te Zeist woonachtig zijn, hebben een volledige bekentenis afgelegd. Terzake is een proces verbaal opgemaakt.

VOL wordt gesponsord door:

Belogroep
Fysiotherapie Irma van Dam
Engeltherm, Klimaat specialisten
Houthandel de Goederen BV
PIOZUM software en website ontwikkeling
Automobiëlbedrijf Hans Severs
Handel en transportbedrijf J.A. Severs & Zonen
Transportbedrijf P.A. Severs
Installatiebureau vd Vaart
Bakkerij Verweij
WTW Tuinaanleg en onderhoud
van Zandwijk makelaardij